

Jerzy Derenda

Bydgoszcz – pasja życia Edmund Czajkowski (1921-2012)

Edmund Czajkowski urodził się 13 sierpnia 1921 roku w Bydgoszczy. W sierpniu 2011 roku obchodził swoje 90. urodziny. Były najlepsze życzenia, dyplomy i bukiety kwiatów oraz serdeczna radość jubilata. 91. urodzin już nie doczekał.

Całe swoje życie związał z Bydgoszczą. Tu uczęszczał do Szkoły Podstawowej im. G. Piramowicza przy pl. Kościeleckich, gimnazjum im. Marszałka J. Piłsudskiego przy pl. Wolności, potem do słynnego „Mechanika” przy ul. Świętej Trójcy, tu przez ponad 30 lat pracował w energetyce.

Kiedy na Pomorzu i Wybrzeżu jeszcze toczyła się wojna, był w grupie bydgoskich fachowców, którzy pod kierownictwem prof. Ignacego Maleckiego rozpoczęli odbudowę i uruchamianie sieci energetycznej. Zaczynał

13 marca 1945 roku jako kreślarz w Elektrowni Okręgu Pomorskiego, a następnie kierownik budowy i inspektor nadzoru.

Nadzorował budowę linii 60 kV (przystosowanych na napięcie 110 kV) relacji Żur – Tuchola i Pakość – Gniezno. Pierwsza była podstawą elektryfikacji północnych obszarów regionu, druga pozwoliła na połączenie systemów energetycznych Pomorza i Wielkopolski. Ciekawym pod względem technicznym, a jednocześnie bardzo trudnym zadaniem, była budowa skrzyżowania linii 60 kV przez Wisłę do Torunia (z przęsłem o długości 450 m w Fordonie). W kolejności nadzorował budowy linii 110 i 220 kV ważnych dla energetyki na północy kraju.

(archiwum TMMB)

W 1965 roku pracował w sekcji rozwoju sieci. W 1976 roku, ze względów zdrowotnych, przeszedł na rentę. Ale nie odpoczywał. Z pasją oddał się pracy społecznej. Był m.in. sekretarzem Oddziału Wojewódzkiego Klubu Seniora NOT, przede wszystkim jednak wybitnym działaczem Towarzystwa Miłośników Miasta Bydgoszczy, do którego wstąpił w 1973 roku.

Od początku działał w Sekcji Wydawniczej, w latach 1988-1992 – w Sekcji Ekonomicznej i w latach 1990-1996 w Komisji Rewizyjnej. Znany był z niezwyklej pasji gromadzenia archiwalnych zdjęć, map, planów, rycin i innych materiałów dokumentujących dzieje Bydgoszczy. Na łamach publikacji wydawanych przez Towarzystwo Miłośników Miasta Bydgoszczy, zwłaszcza „Kalendarza Bydgoskiego” oraz miejscowej prasy, w tym „Dziennika Wieczornego” opublikował dziesiątki artykułów na tematy osiedli, wybitnych bydgoszczan, starych obiektów gospodarki komunalnej (m.in. gazowni, tzw. karbidowni, mostów). Był jednym ze współautorów monumentalnego, wielotomowego opracowania *Zarys dziejów Zakładu Energetycznego Bydgoszcz* wydanego z okazji 100-lecia przedsiębiorstwa. W 1996 roku został uhonorowany złotą odznaką „Zasłużony dla energetyki”.

Do ostatnich dni swego życia zachował fenomenalną pamięć. Potrafił godzinami przepięknie opowiadać o przedwojennej Bydgoszczy i jej mieszkańcach, o dawnych obyczajach sylwestrowych i wielkanocnych. Jak mało kto identyfikował stare zdjęcia naszego miasta, rozpoznawał w lot nieistniejące już obiekty i budynki. Był obok nieżyjących już Wincentego Gordona nazywanego „dziejopisem” Bydgoszczy i Alojzego Bukolta, największego dokumentalisty kinematografii w regionie, chodzącą encyklopedią Bydgoszczy. Za swoją działalność na rzecz Bydgoszczy na nasz wniosek otrzymał Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1994 r.) i godność Członka Honorowego Towarzystwa Miłośników Miasta Bydgoszczy (1987 r.).

Był przede wszystkim naszym przyjacielem. O każdej porze dnia i nocy ochoczo służył swoją wiedzą na tematy historyczne, a wszyscy młodzi dziennikarze z pewnością pamiętają, jak egzaminował ich ze znajomości budowli, ulic i mostów na starych zdjęciach miasta. Nawet w najtrudniejszych chwilach życia nie opuszczało go dobre samopoczucie. Pytany o zdrowie niezmiennie powtarzał „Lepiej”, ale po dłuższej chwili dodawał „Nie mówić”. Podczas ostatnich dni jego ziemskiej wędrówki powiedział, że śmierci się nie boi. Po ostatnim zawale znalazł się na chwilę po drugiej stronie życia, na pięknej polanie i był bardzo szczęśliwy.

Został pochowany na cmentarzu parafii pw. NMP Matki Kościoła przy ul. J. Kossaka.

Summary

'Bydgoszcz – the passion of life. Edmund Czajkowski (1921-2012)'. A remembrance of a resident of Bydgoszcz, power engineer and famous social activist. Edmund Czajkowski worked at the Pomeranian District Power Plant and later at the Power Generation Plant. In the years 1945-1976, he was a draftsman, construction manager, and supervision inspector of, among others, 60, 110 and 220 kV lines in Pomerania and Wielkopolska. He was known as a meritorious activist of the Friends of Bydgoszcz Association, enthusiast of collecting photographs and documents of old Bydgoszcz, author of numerous publications about the city's history, and co-author of the monumental 'An outline history of the Bydgoszcz Power Generation Plant' published on the centennial anniversary of the company's existence.